

Åtgärdslista på de tio viktigaste miljöåtgärderna för att öka hälsan i Stockholms län

Ärendet

Landstingsfullmäktige uppdrog i budget för Stockholms läns landsting för 2005 (LS 0404-0822) åt landstingsstyrelsen att ta fram en åtgärdslista på de tio viktigaste miljöåtgärderna för att öka hälsan i Stockholms län. Uppdraget har genomförts i form av en utredning med ledamöter från enheter inom landstingsstyrelsens förvaltning (Forum och miljöavdelningen).

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige besluta

att uppdra åt landstingsstyrelsen respektive AB Storstockholms Lokaltrafik att utarbeta förslag till handlingsprogram, inkl förslag till finansiering, utifrån de av utredningen föreslagna åtgärderna.

Bakgrund

Landstingsstyrelsens uppdrag syftar till att identifiera åtgärder av miljöförbättrande karaktär som har positiva hälsoeffekter för länsinnevärnarna. LSF Miljöavdelning har identifierat landstingets miljöpåverkan i den utredning som ligger till grund för det gällande miljöpolitiska programmet, Miljö Steg 4. Vidare har LSF Forum mycket god kompetens avseende miljörelaterad ohälsa.

För att lösa landstingsstyrelsens uppdrag tillsattes därför en utredning under överinseende av en referensgrupp bestående av miljödirektören, chefen för LSFs miljöavdelning och chefen för Forums avdelning för arbets- och miljömedicin. Utredningen har letts av extern projektledare. För att stämma av utredningens resultat har rapporten presenterats vid en hearing med företrädare för länsstyrelse, kommuner, Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen m.fl. instanser. Vidare har rapporten granskats och kommenterats av en internationellt ledande forskare inom det miljömedicinska forskningsfältet. Genom dessa granskningsförfaranden bedöms rapporten uppfylla högt ställda vetenskapliga krav på kompetens och saklighet.

Utredningen har arbetat under perioden december 2005 - juni 2006. Metoden har varit att genom analys av befintliga data i landstingets verksamheter

Bilaga

1. Slutrapport. De tio viktigaste miljöåtgärderna för att förbättra hälsan hos befolkningen i Stockholms län.

och i vetenskaplig litteratur identifiera miljörelaterad ohälsa och prioritera tio åtgärder som bedöms ha störst effekt på sådan ohälsa i relation till resursinsatsen. Utredningens resultat presenteras i den bilagda rapporten "De tio viktigaste miljöåtgärderna för att förbättra hälsan hos befolkningen i Stockholms län".

Åtgärdsförslagen i rapporten

Utredningen identifierar fyra olika slag av negativ miljöpåverkan ledande till ohälsa som mest angelägna att åtgärda. Dessa är:

- Luftföroreningar och buller från trafik
- Tobaksrök
- UV-bestrålning
- Allergena ämnen

1. Luftföroreningar och buller från trafik.

- **Information** till fordonstillverkare, entreprenörer, ledning och personal inom landstingets transportutförare, trafikanter och övrig allmänhet om betydelsen av luftföroreningar för (o)hälsan hos befolkningen.
- **Resurser** till landstingets transportutförare för att minska utsläpp av luftföroreningar från fordon.
- **Resurser** till landstingets transportutförare för att minska buller från fordon.
- **Resurser** till landstingets kollektivtrafik för att öka andelen trafikanter som reser kollektivt.
- **Forskning** om vägtrafikens miljöinducerade hälsoeffekter.

2. Tobaksrök.

- **Minska passiv rökning** (exposition för andras tobaksrök) genom att minska all rökning. Tobaksrök har mycket väldokumenterade negativa effekter på hälsan, såväl hos den som röker som den som exponeras för andras tobaksrök. Åtgärderna för att minska passiv rökning måste riktas mot rökare. Rapporten föreslår fortsatt stöd till före detta rökare och kampanjer för att minska nyrekrytering till rökning.

3. UV-bestrålning.

- **Information** till allmänhet och vårdpersonal om att UV-bestrålning från solen och från solarier kan framkalla hudcancer. Det skyddande ozonskiktet i atmosfären har under det senaste året allvarligt försäm-

rats också på norra halvklotet, vilket leder till ökad UV-bestrålning även i vårt land. Det är angeläget att informera allmänhet och vårdpersonal om risker med solarier samt om tider på året och också enskilda dagar då UV-bestrålningen är störst. Landstinget bör verka för att varning går ut i media vid behov.

4. Allergena ämnen.

Landstingets personal liksom många andra yrkesgrupper är ofta drabbade av kontaktallergier som ger upphov till personligt lidande och ökade samhällskostnader. Genom riktade åtgärder kan symtomen reduceras eller elimineras, vilket ger positiva hälsoeffekter och lägre samhällskostnader. De åtgärder som föreslås av utredningen är

- **Aktiv begränsning** av allergena ämnen i produkter som upphandlas i landstinget
- **Information och utbildning** av såväl personal som allmänhet om hur man undviker kontaktallergi
- **Kravställning om arbetsmiljön** i egen verksamhet (vårdavtalen) och i avtal med leverantörer.

Förvaltningens synpunkter

Ett eventuellt genomförande av utredningens förslag till åtgärder, som åtminstone delvis torde vara förhållandevis kostsamma, får övervägas och prioriteras inom ramen för budgetarbetet. För att så ska kunna ske måste det dock, enligt förvaltningens bedömning, utarbetas mera konkreta handlingsplaner som också innehåller förslag till hur åtgärderna kan finansieras.

Förvaltningen föreslår därför att landstingsstyrelsen och AB Storstockholms Lokaltrafik, vilka är närmast berörda av utredningens förslag till åtgärder, får i uppdrag att utarbeta förslag till handlingsplaner, inkl finansieringsförslag. Åtgärderna måste självfallet ligga inom landstingets och dess bolags kompetensområde.

Miljökonsekvenser av beslutet

Genomförande, helt eller delvis, av flertalet av de åtgärdsförslag som presenteras i utredningen kommer att ha positiva miljöeffekter.

Sören Olofsson